NĂNG LỰC LÃNH ĐẠO CỦA HIỆU TRƯỞNG TRONG PHÁT TRIỂN TRƯỜNG HỌC HẠNH PHÚC: TỔNG QUAN LÝ LUẬN

Trần Thị Vẹn
Trường Trung học cơ sở Vĩnh Lộc A
Email: ven21051977@gmail.com

Tóm tắt: *Phát triển trường học hạnh phúc là một định hướng quan trọng của đổi mới giáo dục, trong đó hiệu trưởng giữ vai trò trung tâm trong việc định hướng, xây dựng văn hóa nhà trường và nâng cao chất lượng giáo dục. Bài viết sử dụng phương pháp nghiên cứu tài liệu để tổng hợp và phân tích các nghiên cứu về trường học hạnh phúc, lãnh đạo giáo dục và quản trị nhà trường. Kết quả cho thấy trường học hạnh phúc được hình thành từ sự tương tác giữa con người, quá trình giáo dục và môi trường học tập; đồng thời xác định sáu nhóm năng lực lãnh đạo cốt lõi của hiệu trưởng gồm: xây dựng tầm nhìn và chiến lược; phát triển văn hóa nhà trường; phát triển đội ngũ giáo viên; lãnh đạo dạy học và giáo dục; hỗ trợ sức khỏe tinh thần và hạnh phúc học đường; huy động sự tham gia của các bên liên quan. Kết quả nghiên cứu góp phần bổ sung cơ sở lý luận cho công tác đào tạo và bồi dưỡng hiệu trưởng.*

Từ khóa: *trường học hạnh phúc; năng lực lãnh đạo; hiệu trưởng; lãnh đạo giáo dục.*

PRINCIPALS' LEADERSHIP CAPACITY IN DEVELOPING HAPPY SCHOOLS: A THEORETICAL REVIEW

Abstract: *Developing happy schools is an important direction in educational reform, with school principals playing a central role in shaping school culture and improving educational quality. This study employs a literature review to synthesize research on happy schools, educational leadership, and school governance. The findings indicate that happy schools are built through the interaction among people, educational processes, and the learning environment. The study identifies six core leadership competency domains for principals: vision and strategic planning; fostering a positive school culture; teacher development; instructional leadership; supporting mental health and school well-being; and stakeholder engagement. The findings provide a theoretical foundation for the training and professional development of school principals.*

Keywords: *happy schools; leadership competency; school principal; educational leadership.*

Nhận bài: 13/05/2026 *Phản biện: 13/06/2026* *Duyệt đăng: 16/06/2026*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Phát triển trường học hạnh phúc đang trở thành một định hướng quan trọng trong đổi mới giáo dục nhằm nâng cao chất lượng giáo dục và thúc đẩy sự phát triển toàn diện của người học. Từ sáng kiến Happy Schools do UNESCO khu vực châu Á – Thái Bình Dương khởi xướng, trường học hạnh phúc được xác định là môi trường giáo dục an toàn, tích cực, tôn trọng và hỗ trợ sự phát triển toàn diện về nhận thức, cảm xúc, xã hội và nhân cách của người học (Salmon, 2016; UNESCO, 2022). Theo đó, chất lượng giáo dục không chỉ được đánh giá qua kết quả học tập mà còn thông qua mức độ hạnh phúc và sự phát triển bền vững của các thành viên trong nhà trường.

Các nghiên cứu cho thấy trường học hạnh phúc có mối liên hệ chặt chẽ với sự gắn kết học đường, động cơ học tập, sức khỏe tinh thần và kết quả học tập của học sinh; đồng thời góp phần nâng cao sự hài lòng nghề nghiệp và động lực làm việc của giáo viên (Seligman, 2011; White & Kern, 2018). Tại Việt Nam, xây dựng trường học hạnh phúc ngày càng được quan tâm trong bối cảnh triển khai Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Nhiều nghiên cứu đã làm rõ các tiêu chí, đánh giá thực trạng và khẳng định vai trò của công tác quản lý trong phát triển trường học hạnh phúc (Huỳnh Văn Sơn & Hồ Ngọc Kiều, 2023; Âu Quang Hiếu & Lê Khánh Chi, 2024; Dư Thống Nhất & Phạm Thị Bích Tuyền, 2025).

Trong quá trình này, hiệu trưởng giữ vai trò trung tâm với tư cách là người định hướng chiến lược, phát triển văn hóa nhà trường và huy động các nguồn lực để xây dựng môi trường giáo dục tích cực. Các nghiên cứu về lãnh đạo giáo dục đều khẳng định hiệu trưởng có ảnh hưởng quan trọng đến văn hóa nhà trường, chất lượng dạy học, sự phát triển nghề nghiệp của giáo viên và kết quả học tập của học sinh (Hallinger, 2011; Robinson, 2011; Leithwood, Harris, & Hopkins, 2020). Vì vậy, sự thành công của mô hình trường học hạnh phúc phụ thuộc đáng kể vào năng lực lãnh đạo của hiệu trưởng.

Mặc dù vậy, các nghiên cứu hiện nay chủ yếu tập trung vào khái niệm, đặc điểm hoặc thực trạng

xây dựng trường học hạnh phúc, trong khi những yêu cầu về năng lực lãnh đạo của hiệu trưởng trong phát triển trường học hạnh phúc vẫn chưa được hệ thống hóa đầy đủ. Xuất phát từ khoảng trống nghiên cứu này, bài viết tổng quan cơ sở lý luận về trường học hạnh phúc và lãnh đạo nhà trường, đồng thời xác định các nhóm năng lực lãnh đạo cốt lõi của hiệu trưởng trong phát triển trường học hạnh phúc, góp phần bổ sung cơ sở lý luận cho công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quản lý giáo dục trong bối cảnh đổi mới giáo dục.

II. NỘI DUNG

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp nghiên cứu lý luận thông qua nghiên cứu tài liệu nhằm hệ thống hóa và phân tích các quan điểm khoa học về năng lực lãnh đạo của hiệu trưởng trong phát triển trường học hạnh phúc. Nguồn tài liệu bao gồm các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước về trường học hạnh phúc (Happy Schools), sức khỏe học đường (School Well-being), giáo dục tích cực (Positive Education), lãnh đạo giáo dục và quản trị nhà trường. Các phương pháp phân tích, tổng hợp, so sánh và hệ thống hóa được sử dụng để làm rõ cơ sở lý luận, xác định mối quan hệ giữa năng lực lãnh đạo của hiệu trưởng với phát triển trường học hạnh phúc, đồng thời tổng hợp các nhóm năng lực lãnh đạo cốt lõi phục vụ công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ quản lý giáo dục.

2.2. Trường học hạnh phúc và yêu cầu phát triển trường học hạnh phúc

2.2.1. Khái niệm trường học hạnh phúc

Trường học hạnh phúc (Happy School) là mô hình giáo dục được UNESCO thúc đẩy từ năm 2014 nhằm xây dựng môi trường học tập an toàn, tôn trọng, hỗ trợ và tạo điều kiện cho học sinh, giáo viên phát triển toàn diện (Salmon, 2016). Dưới góc độ tâm lý học tích cực, hạnh phúc học đường không chỉ là cảm xúc tích cực mà còn phản ánh sự hài lòng, cảm giác gắn kết và khả năng phát huy tiềm năng của mỗi cá nhân (Seligman, 2011). White và Kern (2018) cho rằng trường học hạnh phúc tạo điều kiện phát triển đồng thời thành tích học tập, sức khỏe tinh thần và năng lực thích ứng xã hội. Có thể hiểu, trường học hạnh phúc là môi trường giáo dục bảo đảm sự phát triển hài hòa giữa chất lượng học tập, sức khỏe tinh thần, các mối quan hệ tích cực và sự phát triển toàn diện của các thành viên trong nhà trường.

2.2.2. Các thành tố của trường học hạnh phúc

Theo Khung Trường học hạnh phúc của UNESCO (2022), trường học hạnh phúc được cấu thành bởi ba nhóm yếu tố: Con người (People), Quá trình (Process) và Môi trường (Place). Con người là trung tâm, nhấn mạnh các mối quan hệ tích cực giữa học sinh, giáo viên, gia đình và cộng đồng. Quá trình đề cập đến việc tổ chức dạy học và giáo dục theo hướng lấy người học làm trung tâm, khuyến khích sự tham gia và tôn trọng sự khác biệt. Môi trường bao gồm cả điều kiện vật chất, môi trường tâm lý và văn hóa, bảo đảm sự an toàn, thân thiện và tích cực. Ba thành tố này có mối quan hệ tương tác chặt chẽ và cần được phát triển đồng bộ để xây dựng trường học hạnh phúc.

2.2.3. Yêu cầu phát triển trường học hạnh phúc trong bối cảnh đổi mới giáo dục

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục, phát triển trường học hạnh phúc là yêu cầu nhằm nâng cao chất lượng giáo dục và đáp ứng nhu cầu phát triển toàn diện của người học. Điều này đòi hỏi sự chuyển đổi từ mô hình quản lý hành chính sang quản trị nhà trường hiện đại, lấy con người làm trung tâm, chú trọng văn hóa tổ chức và sự tham gia của các bên liên quan. Vì vậy, việc xây dựng trường học hạnh phúc không chỉ phụ thuộc vào điều kiện cơ sở vật chất mà còn phụ thuộc quyết định vào năng lực lãnh đạo và khả năng dẫn dắt sự thay đổi của hiệu trưởng.

2.3. Vai trò của hiệu trưởng trong phát triển trường học hạnh phúc

Trong các nghiên cứu về phát triển nhà trường, hiệu trưởng được xem là nhân tố giữ vai trò trung tâm trong việc định hướng, tổ chức và thúc đẩy các hoạt động giáo dục nhằm đạt được mục tiêu phát triển của nhà trường. Các nghiên cứu về lãnh đạo giáo dục cho thấy hiệu trưởng có ảnh hưởng đáng kể đến chất lượng dạy học, văn hóa tổ chức, động lực làm việc của giáo viên và kết quả học tập của học sinh (Hallinger, 2011; Robinson, 2011; Leithwood, Harris & Hopkins, 2020). Trong bối cảnh phát triển trường học hạnh phúc, vai trò của hiệu trưởng càng trở nên quan trọng bởi đây là người chịu trách nhiệm dẫn dắt quá trình chuyển đổi nhà trường từ mô hình quản lý truyền thống

sang môi trường giáo dục lấy con người làm trung tâm, chú trọng sự phát triển toàn diện và hạnh phúc của các thành viên trong nhà trường.

Thứ nhất, hiệu trưởng là người định hướng tầm nhìn và chiến lược phát triển trường học hạnh phúc

Một trong những vai trò quan trọng nhất của hiệu trưởng là xây dựng tầm nhìn phát triển nhà trường. Theo Leithwood và cộng sự (2020), khả năng xác lập phương hướng phát triển là một trong những đặc điểm cốt lõi của lãnh đạo trường học hiệu quả. Trong phát triển trường học hạnh phúc, hiệu trưởng cần xác định rõ hạnh phúc học đường là một giá trị cốt lõi và là mục tiêu chiến lược của nhà trường.

Tầm nhìn về trường học hạnh phúc không chỉ dừng lại ở việc tạo ra môi trường học tập vui vẻ mà còn hướng đến việc xây dựng một cộng đồng học tập tích cực, nơi học sinh được phát triển toàn diện, giáo viên được tôn trọng và hỗ trợ, đồng thời phụ huynh và cộng đồng cùng tham gia vào các hoạt động giáo dục. Khi tầm nhìn này được chia sẻ và thấm nhuần trong toàn bộ nhà trường, nó sẽ trở thành động lực thúc đẩy các hoạt động đổi mới và phát triển.

Bên cạnh đó, hiệu trưởng còn có vai trò cụ thể hóa tầm nhìn thành các mục tiêu, kế hoạch và chính sách phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường. Điều này giúp bảo đảm rằng việc phát triển trường học hạnh phúc không chỉ dừng lại ở khẩu hiệu mà được triển khai một cách có hệ thống và bền vững.

Thứ hai, hiệu trưởng là người kiến tạo và phát triển văn hóa nhà trường tích cực

Nhiều nghiên cứu cho rằng văn hóa nhà trường là nền tảng của trường học hạnh phúc. Deal và Peterson (2016) khẳng định rằng các nhà lãnh đạo giáo dục có ảnh hưởng quan trọng đến việc hình thành, duy trì và phát triển văn hóa tổ chức trong nhà trường. Thông qua các quyết định quản lý, các chuẩn mực ứng xử và cách thức tương tác với giáo viên, học sinh và phụ huynh, hiệu trưởng góp phần định hình những giá trị cốt lõi của nhà trường.

Trong trường học hạnh phúc, văn hóa nhà trường cần được xây dựng trên các giá trị như tôn trọng, yêu thương, hợp tác, công bằng và trách nhiệm. Hiệu trưởng không chỉ là người truyền đạt những giá trị này mà còn phải trở thành hình mẫu trong việc thực hiện các giá trị đó. Những hành vi lãnh đạo tích cực của hiệu trưởng có tác động trực tiếp đến nhận thức và hành vi của giáo viên, từ đó lan tỏa đến học sinh và toàn bộ cộng đồng nhà trường.

Thứ ba, hiệu trưởng là người phát triển đội ngũ giáo viên và nhân viên nhà trường

Giáo viên là lực lượng trực tiếp tác động đến học sinh và là chủ thể quan trọng trong việc tạo dựng môi trường học tập hạnh phúc. Vì vậy, phát triển đội ngũ giáo viên được xem là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của hiệu trưởng. Theo Day, Gu và Sammons (2016), sự phát triển chuyên môn và động lực làm việc của giáo viên chịu ảnh hưởng đáng kể từ phong cách lãnh đạo của hiệu trưởng.

Trong trường học hạnh phúc, hiệu trưởng cần quan tâm không chỉ đến năng lực chuyên môn mà còn đến đời sống tinh thần và hạnh phúc nghề nghiệp của giáo viên. Nghiên cứu của UNESCO (2022) cho thấy giáo viên hạnh phúc có xu hướng tạo ra môi trường học tập tích cực hơn, đồng thời có khả năng xây dựng các mối quan hệ hỗ trợ và đồng cảm với học sinh tốt hơn.

Do đó, hiệu trưởng cần tạo điều kiện cho giáo viên được học tập, bồi dưỡng chuyên môn, chia sẻ kinh nghiệm nghề nghiệp và tham gia vào quá trình ra quyết định trong nhà trường. Đồng thời, cần xây dựng các chính sách hỗ trợ và ghi nhận những đóng góp của giáo viên nhằm nâng cao cảm giác gắn kết và cam kết nghề nghiệp.

Thứ tư, hiệu trưởng là người lãnh đạo hoạt động dạy học và giáo dục theo định hướng phát triển toàn diện học sinh

Các nghiên cứu về lãnh đạo dạy học (Instructional Leadership) đều khẳng định rằng một trong những nhiệm vụ quan trọng của hiệu trưởng là nâng cao chất lượng hoạt động dạy học trong nhà trường (Hallinger, 2011). Trong trường học hạnh phúc, hoạt động dạy học không chỉ hướng tới việc đạt được kết quả học tập cao mà còn phải bảo đảm sự phát triển về cảm xúc, xã hội và nhân cách của học sinh.

Điều này đòi hỏi hiệu trưởng phải thúc đẩy việc áp dụng các phương pháp dạy học tích cực,

lấy học sinh làm trung tâm, tạo điều kiện để học sinh tham gia chủ động vào quá trình học tập. Đồng thời, hiệu trưởng cần khuyến khích giáo viên sử dụng các hình thức đánh giá vì sự tiến bộ của người học thay vì chỉ tập trung vào đánh giá kết quả cuối cùng.

Thứ năm, hiệu trưởng là người kết nối gia đình, nhà trường và cộng đồng trong phát triển trường học hạnh phúc

Trường học hạnh phúc không thể được phát triển chỉ bởi những nỗ lực bên trong nhà trường mà cần có sự tham gia của gia đình và cộng đồng. Theo Epstein (2018), sự hợp tác giữa nhà trường và gia đình có ảnh hưởng tích cực đến kết quả học tập, hành vi và sự phát triển của học sinh.

Trong vai trò lãnh đạo, hiệu trưởng là cầu nối giữa nhà trường với các bên liên quan. Hiệu trưởng cần xây dựng các cơ chế phối hợp hiệu quả với phụ huynh, tạo điều kiện để phụ huynh tham gia vào các hoạt động giáo dục và cùng chia sẻ trách nhiệm trong việc hỗ trợ sự phát triển của học sinh. Đồng thời, hiệu trưởng cũng cần huy động các nguồn lực từ cộng đồng, các tổ chức xã hội và các chuyên gia để hỗ trợ các hoạt động giáo dục và chăm sóc sức khỏe tinh thần cho học sinh.

Từ những phân tích trên có thể thấy rằng hiệu trưởng không chỉ là người quản lý các hoạt động hành chính của nhà trường mà còn là nhà lãnh đạo giữ vai trò trung tâm trong việc định hướng, tổ chức và thúc đẩy sự phát triển của trường học hạnh phúc. Vai trò này đòi hỏi hiệu trưởng phải sở hữu nhiều năng lực lãnh đạo khác nhau nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển nhà trường trong bối cảnh đổi mới giáo dục. Đây cũng chính là cơ sở để xác định các nhóm năng lực lãnh đạo chủ yếu của hiệu trưởng trong phát triển trường học hạnh phúc.

2.4. Các nhóm năng lực lãnh đạo của hiệu trưởng trong phát triển trường học hạnh phúc

Các nghiên cứu về lãnh đạo giáo dục đều khẳng định hiệu quả của nhà trường phụ thuộc đáng kể vào năng lực lãnh đạo của hiệu trưởng. Trong bối cảnh phát triển trường học hạnh phúc, hiệu trưởng không chỉ cần năng lực quản lý mà còn phải có khả năng dẫn dắt sự thay đổi, phát triển con người và kiến tạo môi trường giáo dục tích cực. Trên cơ sở tổng hợp các nghiên cứu của Hallinger (2011), Robinson (2011), Bush (2020), Leithwood và cộng sự (2020) cùng Khung Trường học hạnh phúc của UNESCO (2022), có thể xác định sáu nhóm năng lực lãnh đạo cốt lõi sau:

Thứ nhất, năng lực xây dựng tầm nhìn và chiến lược phát triển trường học hạnh phúc. Hiệu trưởng cần xác định rõ tầm nhìn, giá trị cốt lõi và mục tiêu phát triển nhà trường theo định hướng lấy con người làm trung tâm. Năng lực này thể hiện ở khả năng dự báo xu hướng phát triển, xây dựng kế hoạch dài hạn, tạo sự đồng thuận và truyền cảm hứng để giáo viên, học sinh và phụ huynh cùng tham gia thực hiện mục tiêu phát triển trường học hạnh phúc (Leithwood và cộng sự, 2020).

Thứ hai, năng lực phát triển văn hóa nhà trường tích cực. Văn hóa nhà trường là nền tảng của trường học hạnh phúc (Deal & Peterson, 2016). Hiệu trưởng cần xây dựng môi trường dựa trên các giá trị tôn trọng, hợp tác, trách nhiệm, công bằng và nhân ái; đồng thời tạo dựng bầu không khí tâm lý an toàn, khuyến khích giao tiếp cởi mở, giải quyết xung đột hiệu quả và thúc đẩy sự tham gia của các thành viên trong nhà trường.

Thứ ba, năng lực phát triển đội ngũ giáo viên và nhân viên. Chất lượng đội ngũ quyết định chất lượng giáo dục và sự bền vững của trường học hạnh phúc. Hiệu trưởng cần tạo điều kiện để giáo viên phát triển chuyên môn, duy trì động lực nghề nghiệp và nâng cao hạnh phúc trong công việc thông qua các hoạt động bồi dưỡng, hỗ trợ, động viên và ghi nhận những đóng góp của giáo viên (Day và cộng sự, 2016).

Thứ tư, năng lực lãnh đạo hoạt động dạy học và giáo dục. Theo Hallinger (2011), lãnh đạo dạy học có ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng giáo dục. Trong trường học hạnh phúc, hiệu trưởng cần chỉ đạo đổi mới phương pháp dạy học theo hướng lấy học sinh làm trung tâm, tăng cường giáo dục cảm xúc – xã hội, tổ chức các hoạt động trải nghiệm và xây dựng hệ thống đánh giá vì sự tiến bộ của người học. Hiệu quả dạy học không chỉ được đo bằng kết quả học tập mà còn bằng mức độ tham gia, hứng thú và cảm nhận tích cực của học sinh.

Thứ năm, năng lực hỗ trợ sức khỏe tinh thần và hạnh phúc học đường. Trước sự gia tăng các vấn đề tâm lý học đường, hiệu trưởng cần xây

dựng môi trường hỗ trợ sức khỏe tinh thần thông qua các chính sách, hoạt động tư vấn tâm lý, phối hợp với gia đình và chuyên gia, đồng thời kịp thời nhận diện và xử lý các nguy cơ ảnh hưởng đến hạnh phúc học đường. Đây là năng lực ngày càng được nhấn mạnh trong các nghiên cứu về lãnh đạo trường học hiện đại và giáo dục tích cực.

Thứ sáu, năng lực huy động sự tham gia của các bên liên quan. Phát triển trường học hạnh phúc đòi hỏi sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng (Epstein, 2018). Hiệu trưởng cần có khả năng thiết lập quan hệ hợp tác, truyền thông hiệu quả, huy động các nguồn lực xã hội và tạo điều kiện để phụ huynh, cộng đồng cùng tham gia vào các hoạt động giáo dục, qua đó xây dựng hệ sinh thái giáo dục tích cực và bền vững.

III. KẾT LUẬN

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo hiện nay, phát triển trường học hạnh phúc đang trở thành một định hướng quan trọng nhằm nâng cao chất lượng giáo dục và thúc đẩy sự phát triển toàn diện của người học. Trường học hạnh phúc không chỉ hướng đến việc tạo ra môi trường học tập tích cực mà còn góp phần bảo đảm sức khỏe tinh thần, nâng cao chất lượng các mối quan hệ trong nhà trường và xây dựng văn hóa giáo dục nhân văn, bền vững. Theo đó, phát triển trường học hạnh phúc cần được xem là một quá trình phát triển nhà trường toàn diện, trong đó các yếu tố con người, quá trình giáo dục và môi trường học tập có mối quan hệ tác động qua lại chặt chẽ với nhau. Những tác động của hiệu trưởng đến trường học hạnh phúc được thực hiện thông qua việc xây dựng tầm nhìn phát triển, tạo lập môi trường học tập tích cực, thúc đẩy các mối quan hệ nhân văn và bảo đảm các điều kiện hỗ trợ sự phát triển toàn diện của học sinh và giáo viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Âu Quang Hiếu, & Lê Khánh Chi. (2024). Đánh giá tác động của các tiêu chí "Trường học hạnh phúc" tới quyết định chọn trường cho con của cha mẹ học sinh: Một nghiên cứu trường hợp. Tạp chí Giáo dục, 24(19), 59–64.

Bush, T. (2020). Theories of Educational Leadership and Management (5th ed.). London: Sage Publications.

Day, C., Gu, Q., & Sammons, P. (2016). The impact of leadership on student outcomes: How successful school leaders use transformational and instructional strategies to make a difference. Educational Administration Quarterly, 52(2), 221–258. https://doi.org/10.1177/0013161X15616863

Deal, T. E., & Peterson, K. D. (2016). Shaping School Culture (3rd ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Dư Thống Nhất, & Phạm Thị Bích Tuyền. (2025). Tác động của yếu tố quản lí đến kết quả xây dựng trường học hạnh phúc: Một nghiên cứu về các trường tiểu học tại Thành phố Hồ Chí Minh. Tạp chí Giáo dục, 25(5), 25–31.

Epstein, J. L. (2018). School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools (3rd ed.). New York, NY: Routledge.

Hallinger, P. (2011). Leadership for learning: Lessons from 40 years of empirical research. Journal of Educational Administration, 49(2), 125–142. https://doi.org/10.1108/09578231111116699

Huỳnh Văn Sơn, & Hồ Ngọc Kiều. (2023). Thực trạng nhận thức về xây dựng "trường học hạnh phúc" tại các trường trung học phổ thông tỉnh Long An. Tạp chí Giáo dục, 23(15), 45–51.

Leithwood, K., Harris, A., & Hopkins, D. (2020). Seven strong claims about successful school leadership revisited. School Leadership & Management, 40(1), 5–22. https://doi.org/10.1080/13632434.2019.1596077

Robinson, V. M. J. (2011). Student-Centered Leadership. San Francisco, CA: Jossey-Bass.

Salmon, A. (2016). Happy Schools! A Framework for Learner Well-Being in the Asia-Pacific. Bangkok: UNESCO Bangkok.

Seligman, M. E. P. (2011). Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being. New York, NY: Free Press.

UNESCO. (2022). Going Global with the Happy Schools Framework: Supporting Holistic School Happiness to Improve Learning, Teaching and Well-being. Paris: UNESCO.

White, M. A., & Kern, M. L. (2018). Positive Education: Learning and Teaching for Wellbeing and Academic Mastery. International Journal of Wellbeing, 8(1), 1–17. https://doi.org/10.5502/ijw.v8i1.588.